

ЗАСАДИ РОЗРОБКИ І ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

Альянс фахових організацій України та Федерація роботодавців України прийняли основні правила розробки та впровадження професійних стандартів. Визнаючи, що саме об'єднання професіоналів та роботодавців мають змогу визначити загальні вимоги до компетентностей спеціаліста, який обіймає певні посади, організації взяли на себе обов'язки щодо їх розроблення та впровадження, а також налагодження співпраці з іншими представниками зацікавлених сторін: державою, приватним сектором, освітніми закладами та фаховими інститутами громадянського суспільства у сфері формування і впровадження професійних стандартів.

Засади розробки і впровадження професійних стандартів сформульовані з метою уніфікації процедури та налагодження партнерства між державою, приватним сектором та фаховими інститутами громадянського суспільства у сфері формування і впровадження професійних стандартів.

1. Професійний стандарт – документ, що містить визначення вимог до компетентності фахівця, системи виробничих функцій і типових завдань діяльності, а також знань, умінь та навичок, необхідних для їх реалізації та зайняття певної посади. Професійний стандарт розробляється, затверджується і переглядається об'єднаннями фахівців та роботодавців в установленому порядку, і є основою для формування професійних кваліфікацій.

Професійна кваліфікація - кваліфікація, що відображає здатність особи виконувати завдання і обов'язки професійної діяльності певного виду та складності.

2. Професійні стандарти (надалі – ПС) профільної галузі, сектору чи сфери діяльності розробляють зареєстровані відповідного до чинного законодавства

об'єднання (надалі – Об'єднання) на принципах прозорості, неупередженості та професійності. Такі Об'єднання мають відповідати наступним мінімальним вимогам інституційної спроможності:

- ◆ представляють інтереси учасників відповідної сфери діяльності,
- ◆ діють на засадах відкритого членства, прозорості, публічності та внутрішньої демократії;
- ◆ реалізують програми і види діяльності, зокрема завдяки членським внескам та/або пожертвам своїх членів, а також завдяки пожертвам інших громадян та суб'єктів господарювання.

3. Розробка професійного стандарту здійснюється Галузевою радою, що утворюється Об'єднанням відповідно до Типового положення (затверджуються на державному рівні). Галузева рада приймає відповідне рішення щодо розробки проекту професійного стандарту, яке обов'язково оприлюднюється на веб-сайті Об'єднання. Одночасно з розміщенням відповідного рішення про розробку проекту професійного стандарту, Галузева рада повідомляє про ініціативу розробки ПС Агентство кваліфікацій.

4. Розробка професійного стандарту може здійснюватися спільно двома та більше профільними Об'єднаннями, які у такому випадку спільно формують Галузеву раду (або раду за відповідною сферою діяльності). Статус та механізм діяльності такої Ради визначається профільними Об'єднаннями, які її формують.

5. З метою розробки проекту професійного стандарту Галузевою радою формується робоча група. До складу робочої групи обов'язково включаються представники профільних підприємств, організацій і установ, відомі фахівці галузі, представники профільних навчальних закладів та наукових установ. Також до складу робочої групи можуть залучатися представники професійних спілок, інших компаній тощо.

6. Порядок діяльності робочої групи затверджується Галузевою радою. Персональний склад робочої групи оприлюднюється на сайті Об'єднання, (сайтах Об'єднань).

7. Робоча група розробляє та опрацьовує проект професійного стандарту згідно з «Методичними рекомендаціями щодо розроблення професійних стандартів за компетентнісним підходом».

8. Проект ПС оприлюднюється на сайті Об'єднання та на сайтах об'єднань, які є учасниками відповідної Галузевої ради з метою його публічного обговорення. Обговорення є відкритим для участі всіх суб'єктів відповідної сфери діяльності, членів профільних Об'єднань, інших заінтересованих суб'єктів, громадян. Загальний термін обговорення проекту ПС вста-

новлюється профільним Об'єднанням - не менше одного та не більше трьох місяців. Пропозиції та зауваження до проекту професійного стандарту надсилаються до Галузевої ради для обговорення та/або врахування членами робочої групи при підготовці проекту ПС.

9. Професійний стандарт затверджується рішенням Галузевої ради. Рішення

стосовно затвердження професійного стандарту приймається кваліфікованою більшістю (не менше двох третин голосів) від загального складу учасників Галузевої ради.

10. Затверджений професійний стандарт оприлюднюється на сайті Об'єднання та сайтах учасників Галузевої ради, є доступний для копіювання (з урахуван-

ням вимог законодавства щодо інтелектуальної власності) та використання в практичній роботі. Пропозиції щодо змін професійних стандартів надсилаються Галузевій раді протягом терміну дії професійного стандарту.

11. Затверджений ПС надсилається Агентству кваліфікацій у встановленому порядку для реєстрації.

12. Термін дії професійного стандарту визначається Галузевою радою, але зазвичай не перевищує 5 років. Кожен професійний стандарт підлягає періодичному перегляду, оновленню та перезатвердженню. Перегляд професійного стандарту здійснюється за процедурою, аналогічною до процедури його розробки та затвердження.

13. За наявності професійного стандарту Галузева рада може визнавати навчальні програми закладів освіти, інших суб'єктів господарювання, що надають освітні послуги у відповідній сфері на відповідність вимогам професійного стандарту.

14. Галузева рада розробляє та затверджує в установленому порядку процедури

16. Об'єднання, які мають затвержені відповідними Галузевими радами професійні стандарти, співпрацюють з уповноваженим органом - Агентством кваліфікацій.

17. Завданнями Агентства мають бути:

1. Затвердження загальних процедур розробки професійних стандартів, кваліфікаційних вимог, вимог до

визнання кваліфікаційних центрів, що здійснюють підтвердження кваліфікації осіб на відповідність вимогам професійного стандарту, у тому числі за результатами неформального навчання.

15. Галузева рада розробляє та затверджує в установленому порядку програми підготовки оцінювачів професійних кваліфікацій, порядок їх сертифікації та веде реєстр підготовлених оцінювачів.

складання кваліфікаційних іспитів, порядку можливого оскарження результатів іспитів тощо.

2. Розробка методології незалежного оцінювання результатів навчання відповідно до вимог професійних стандартів.
3. Опрацювання загальних вимог до галузевих кваліфікаційних центрів.
4. Опрацювання загальних кваліфікаційних вимог до навчальних закла-

ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ

- дів, тренінгових компаній тощо, які готують здобувачів до складання кваліфікаційних іспитів.
5. Формування реєстру професійних стандартів.
 6. Надання експертно-консультативної допомоги з метою методологічного забезпечення діяльності заінтересованих Об'єднань, спрямованої на розроблення професійних стандартів і кваліфікаційних програм.
 7. Розгляд скарг та інших конфліктних ситуацій. Створення Апеляційної палати.
 8. Розробка у взаємодії з органами дер-

жавної влади проектів нормативно-правових актів, які регулюють сферу професійних стандартів та неформальної фахової освіти.

18. Агентство не втручається у зміст професійних стандартів, а проводить експертизу щодо загальних процедур розробки, дотримання єдиної структури професійних стандартів та їх затвердження.

19. Організаційні та фінансові засади діяльності агентства мають визначатися окремим нормативно-правовим актом.

